

MATANAEV

Ročník V.

29. 9. 2024

Číslo: 40

26. NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ

R.: Rozhodnutia Pánove sú správne, potešujú srdce.

Mk 9, 38-43. 45. 47-48

Ján povedal Ježišovi: „Učiteľ, videli sme kohosi, ako v tvojom mene vyháňa zlých duchov. Bránili sme mu to, ved' nechodí s nami.“

Ježiš vravel: „Nebráňte mu! Lebo nik, kto robí divy v mojom mene, nemôže tak ľahko zle hovoriť o mne. Ved' kto nie je proti nám, je za nás.

A kto by vám dal piť čo len za pohár vody preto, že ste Kristovi, veru, hovorím vám: Nepríde o svoju odmenu.

Ale pre toho, kto by pohoršil jedného z týchto maličkých, čo veria vo mňa, bolo by lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a hodili ho do mora.

Ak by ťa zvädzala na hriech tvoja ruka, odtni ju: je pre teba lepšie, keď vojdeš do života zmrzačený, ako keby si mal ísť s obidvoma rukami do pekla, do neuhasiteľného ohňa.

Ak ťa zvädza na hriech tvoja noha, odtni ju: je pre teba lepšie, keď vojdeš do života krivý, ako keby ťa mali s obidvoma nohami hodiť do pekla.

A ak ťa zvädza na hriech tvoje oko, vylúp ho: je pre teba lepšie, keď vojdeš do Božieho kráľovstva s jedným okom, ako keby ťa mali s obidvoma očami vrhnúť do pekla, kde ich červ neumiera a oheň nezhasína.“

Pokračujeme v čítaní 9. kapitoly Markovho evanjelia. Máme pred sebou témy, ktoré sa objavili už minulú nedeľu. Ide hlavne o prístup k deťom/maličkým a snahu o sebatvrdzovanie (kto je väčší?) vytváranie exkluzivity. Ježišove odpovede pritvrdzujú poukazovaním na pohoršenie (škandál).

Najprv si však pokúsme objasniť slová, ktoré sú v liturgickom preklade preložené ako „pohoršiť“ a „zvádzať.“

Čo čítame v preklade a čo chce vyjadriť pôvodina? Slovo „zvádzať“ znamená navádzať niekoho na nejakú zlú, resp. trestnú činnosť. „Pohoršovať“ je správať sa tak že to odporuje zaužívaným konvenciám.

Pohoršiť niekoho znamená buď niekoho urobiť horším, alebo u niekoho vzbudiť hnev, alebo nesúhlas nad pohoršlivým konaním. V dnešnom ponímaní sa jeho obsah obmedzuje na verejné pohoršenie.

Grécky slovník mu dáva ale tieto významy: 1. pasca; 2. zvädzanie ku hriechu; 3. to čo spôsobuje pobúrenie. Slovesná forma má tak zmysel: 1. spôsobovať pád/odpadnutie, pokúšať na hriech; 2. poburovať, rozhorčovať.

Prvotný zmysel chystania prekážky/pasce na niekoho, teda oslobodzuje od dnešného zúženého ponímania spojitosti s porušovaním konvencií. Pohoršenie/škandál/spôsobenie pádu, tak môže byť veľmi široká činnosť.

Aplikujme to teraz na náš úryvok. Spomínané sloveso sa používa iba v jeho druhej časti. V nej Ježiš varuje pred kladením prekážok maličkým a zdôrazňuje potrebou odstrániť také veci zo svojho života. To musí byť, napriek obťažnosti, vykonané tak radikálne, že Ježiš to expresívne (a pre nás až pohoršujúco) prirovnáva k sebamrzačeniu. Dá sa to prepojiť s prvou časťou úryvku?

V nej ako zástupca apoštolov vystupuje Ján. Spomeňme si pritom na Ježišom odsúdenú reakciu Petra pri prvej predpovedi utrpenia. Učeníci sa teraz sťažujú na niekoho, kto úspešne vykonáva exorcizmus v Ježišovom mene, ale nepatrí do ich skupiny.

Tu si treba všimnúť epizódu, ktorú sme v nedelňých čítaniach preskočili. Opisuje, ako sa traja vybraní učeníci vrátili s Ježišom z vrchu, kde boli svedkami Majstrovho premenenia. Učeníkov, ktorých zanechali, nachádzajú uprostred hádky zo zástupom. Dôvodom je ich neschopnosť uzdraviť posadnutého chlapca, čo Ježiš následne zvláda jedným pohrozením zlému duchu. Príčinou ich neschopnosti, ako vidno v následnom súkromnom rozhovore, bol ich nedostatok v modlitbe.

Po tom nám text predstavuje druhú predpoveď utrpenia a spor učeníkov o prvenstvo, čo sme už počuli minulú nedeľu. Niet sa čo teda učeníkom čudovať, že po skúsenosti ich vlastného zlyhania, sú pri stretnutí s niekým, kto nepatrí medzi nich, a predsa sa mu v exorcizme darí, podráždení.

Taká konfrontácia v nich vytvorila voči neznámemu človeku prekážku (pohoršenie/škandál). Keďže sa s ňou nevedeli vysporiadať, pokúsili sa vytvoriť prekážky dotyčnému. „Bránili sme mu to, veď nechodí s nami.“ Ježiš s tým (podobne ako u Petra) ale nesúhlasí. Jeho následné slová by sa tak dali pochopiť aj takto:

Nerobte prekážky tým, ktorú robia veci v mojom mene, hoci nie sú s vami. Snažte sa naopak odstrániť prekážky, ktoré sú vo vašom vlastnom vnútri. Tie ktoré vás vo vašich očiach robia nadradenými nad druhých a ktoré vám bránia druhého oceniť.

